

Årsplan for Historie

Klasse: CHI
 Periode: 2024-2025
 Team / lærer: hh

Lektioner	Forløb	Kompetenceområder og mål	Problemstillinger	Bemærkninger
13	Christian 4.	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: <ul style="list-style-type: none"> • beskrive Christian 4. og give et nuanceret billede af ham. • forklare, hvorfor nogle fortæller historier om Christian 4. som magtfuld, mens andre fortæller historier om Christian 4. som levemand. • vurdere, hvorfor Christian 4. efter snart 400 år stadig er en af de danske konger, som man oftest hører om. • i samarbejde med andre og ved at læse, lytte og samtale selv sammensætte et billede af Christian 4.s liv og regeringstid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad ved man om Christian 4.? • Hvorfor får Christian 4. stadig stor opmærksomhed? • Hvilken betydning havde Christian 4. i sin samtid, og hvilket billede har vi i dag af ham? 	Hvis man ønsker at sætte Christian 4. ind i en større sammenhæng og også arbejde med renæssancen, kan der inddrages udvalgte kapitler fra forløbet Renæssancen .
3	Skab historiske fortællinger	Historiebrug Eleverne kan: <ul style="list-style-type: none"> • definere, hvad der kendetegner historiske fortællinger. • skabe forskellige typer af historiske fortællinger. • forklare sammenhænge og forskelle mellem levet og fortalt historie. • gøre rede for, hvordan historiske fortællinger er påvirket af deres tid og forfatter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad kendetegner historiske fortællinger? • Hvad er forskellen mellem levet og fortalt historie? • Hvordan er historiske fortællinger påvirket af deres tid og forfatter? 	
2	Egtvedpigen	Historiebrug Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Konstruere en historisk fortælling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvor har vi vores viden om Egtvedpigen fra? • Hvorfor er der rigtig meget, som vi ikke ved om Egtvedpigen? • Hvad er årsagen til, at hendes historie ændrer sig over tid? 	
13	Bondestenalder	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: <ul style="list-style-type: none"> • placere tidsperioden bondestenalderen på en tidslinje. • forklare, hvordan menneskers måde at leve på blev anderledes i bondestenalderen sammenlignet med jægerstenalderen. • forklare, hvilken ny viden og nye redskaber det krævede at leve som bonde. • forklare, hvordan og hvorfor bønderne rejste ud for at møde og handle med andre. • udpege, hvor man i dag kan se spor efter bøndernes begravelser. • udpege, hvilke arkæologiske fund der fortæller om bøndernes tro. • undersøge og analysere grave og genstande fra bondestenalderen ud fra arkæologiske metoder. På den 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad førte til, at menneskene i Danmark blev bønder? • Hvad er forskellen på livet som jæger og som bonde? • Hvordan handlede man og udvekslede ideer med andre mennesker? 	

		måde ved de, hvordan man får ny viden om historien.		
4	Udvandringen til Amerika	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: <ul style="list-style-type: none"> • gøre rede for, hvorfor folk udvandrede fra Danmark i slutningen af 1800-tallet. • diskutere, om udvandringen fra Danmark var et brud i dansk historie. • give eksempler på, hvad udvandrere ville væk fra i Danmark, og hvad der tiltrak dem i Amerika. • drøfte, hvilke følger udvandringen fik i Danmark og i Amerika. • påpege problemstillinger, der knytter sig til udvandringen fra Danmark. • analysere og tolke forskellige slags kilder. • analysere fortællinger om udvandringen. • sammenligne beretninger om udvandringen fra Danmark i 1800-tallet til indvandringen til Europa i nutiden. • bruge beretninger om udvandringen fra Europa til at diskutere migration til Europa i nutiden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke forhold i Danmark gjorde, at tusindvis af mennesker udvandrede til Amerika? • Hvad var det i Amerika, der fik mange til at indvandre til landet? • Hvordan klarede indvandrerne sig i Amerika? 	
6	Romerriget	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: <ul style="list-style-type: none"> • placere Romerriget i forhold til andre historiske perioder. • med fortællinger om kejser Augustus give et overblik over Romerrigets historie. • analysere forskellige slags kilder om Romerriget. • ud fra analysen af kilderne fortælle om Romerriget. • læse kilderne og fortælle om deres indhold. • ud fra besvarelserne af spørgsmålene til kilderne fortælle om Romerriget. • opnå viden om Romerriget ud fra 3D-animationer. • forklare forskelle på beretninger om kejser Augustus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad kendetegnede livet i Romerriget? • Hvem var kejser Augustus, og hvorfor var han en vigtig person i fortællingerne om Romerrigets historie? • Hvorfor faldt Romerriget? 	Supplerende materiale Spot på historien: Kejser Hadrian
4	Brug historien	Historiebrug Eleverne kan: <ul style="list-style-type: none"> • Give eksempler på og analysere, hvordan historie bruges i reklamer. • Kan redegøre for, hvorfor historie bruges i reklamer og markedsføring 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor bruger nogle virksomheder historie til at reklamere for deres varer? 	
6	Teknologi og opfindelser i middelalderen	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: <ul style="list-style-type: none"> • fortælle, hvornår vigtige opfindelser og ny teknologi blev taget i brug i løbet af middelalderen. • give eksempler på, hvordan ny teknologi og andre måder at udføre opgaver på havde betydning for forholdet mellem folk i de europæiske lande. • fortælle, hvordan viden om nye måder at udføre opgaver på blev 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke opfindelser og ny teknologi blev taget i brug i middelalderen? • Hvordan ændrede opfindelser og ny teknologi middelalderens samfund? • Hvordan har synet på middelalderen ændret sig i tidens løb? 	Supplerende materiale Spot på historien: Historiens værktøjskasse: Arkæologi

		<p>spredt i Europa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere spørgsmål til middelalderens teknologi og udvikling. • analysere kilder og på baggrund heraf fortælle om teknologi og udvikling i middelalderen. • give eksempler på, hvordan ny teknologi og udvikling påvirkede folks forestillinger i middelalderen. • fortælle, hvordan synet på middelalderen har ændret sig. 		
6	Arbejd med kilder	<p>Kildearbejde</p> <p>Eleverne kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forklare forskellige kildetyper og deres anvendelse. • anvende kildekritiske begreber til at analysere kilder. • udvælge kildekritiske begreber til forskellige slags kilder. • fortælle om indholdet af historiske kilder. • forklare formålet med bestemte historiske kilder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke forskellige kildetyper findes der? • Hvordan anvendes kildekritiske begreber til at analysere historiske kilder? • Hvad er formålet med bestemte historiske kilder? 	
6	Kommunikation	<p>Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug</p> <p>Eleverne kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gøre rede for, hvad nye former for kommunikation har betydet for samfundet. • diskutere, hvornår ændrede former for kommunikationsmuligheder medfører store forandringer eller langsomme ændringer. • give eksempler på, at kommunikationsværktøjer har ændret samspillet mellem mennesker i verden. • demonstrere færdigheder i at anvende kilder til at få viden om kommunikation i gamle dage. • vise mulighederne for kommunikation i fremtiden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad har nye former for kommunikation betydet for samfundet? • Har kommunikationsværktøjer ændret samspillet mellem mennesker i verden? • Hvordan er mulighederne for kommunikation i fremtiden? 	
14	Reformationen	<p>Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug</p> <p>Eleverne kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om pavens og den katolske kirkes magt og betydning for reformationen. • give eksempler på de forestillinger, som folk i middelalderen havde om livet på Jorden, Himmelen og Helvede. • diskutere grunde til den katolske kirkes krise i slutningen af middelalderen. • give eksempler på kritikken af den katolske kirke, og hvordan kirken bekæmpede kritikken. • fortælle om afladshandelen og dens betydning. • fortælle om Luther og hans betydning for reformationen. • forklare, hvordan reformationen blev gennemført i Danmark. • kritisk analysere og tolke kilderne i forløbet. • perspektivere 1500-tallets stridigheder mellem katolikker og protestanter til uenigheder om religion i dag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad betød det, at Danmark blev protestantisk? • Hvorfor skiftede man fra den ene form for kristendom til en anden? • Hvad er en protestant? 	<p>Supplerende materiale</p> <p>Spot på historien: Luther og reformationen</p>

2	<p>Magtens billeder: Christian 2.</p>	<p>Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug</p> <p>Eleverne kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fortælle historie ved hjælp af et maleri. • give eksempler på genstande, der symboliserer magt eller tillægges vigtig værdi. • sammenligne fortidens magtsymboler med nutidens. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor fik Christian 2. malet flere portrætter af sig selv? • Hvilke genstande i kongens malerier er vigtige at lægge mærke til? • Hvordan viser statsledere deres magt i dag. 	<p>Christian 2. overtog tronen fra sin far, Kong Hans. Da Christian 2. blev sat af tronen og fordrevet fra Danmark, overtog hans fars bror, Frederik 1., tronen. I forløbet <i>Renæssancen</i> er det Frederiks død, der udløser borgerkrig og 'den kongeløse tid' i Danmark i 1534.</p>
4	<p>Hvad ved I nu?</p>			<p>Sæt eleverne i grupper og fordel årets emner/forløb imellem dem. Grupperne udarbejder herefter quiz'er til deres klassekammerater, fx en Kahoot, og tester hinanden i årets historiefaglige inputs.</p>